

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav pro dějiny umění

Posudek bakalářské práce:

Karel Hudeček

**Architektura na přelomu pozdního historismu a secese na příkladu díla
čelákovického stavitele Konstantina Saxe.**

Praha 2015

Obecně zadané téma mapující velice zajímavou etapu v dějinách architektury představuje diplomant na příkladu v podstatě naprosto neznámého stavitele (doplňuji nesporně i tvůrčího architekta) Konstantina Saxe.

Po vymezení cílů práce uvádí Karel Hudeček podrobná data o životě tohoto tvůrce, místní čelákovické osobnosti i lokálního podnikatele. Následuje nutný popis stavební situace v Čelákovicích před jeho působením, které bylo pro proměny místa zcela určující. Další kapitoly jsou nazvány Katalogem díla K. Saxe. Spíše se však jedná o někdy velice podrobné sledování historie jednotlivých staveb. Pozornosti se dostává i jejich projektům, různorodým vlivům okolí, jejich realizaci, méně pak širším stylovým souvislostem. Tato část je zcela originální, založená na autorově samostatném archivním studiu, které přineslo v dané oblasti zcela zásadní zjištění.

Práci doprovází odpovídající seznam literatury a hodnotná obrazová příloha plná mimo jiné i prvně publikovanými architektonickými návrhy.

V závěru autor hodnotí roli K. Saxe, a to nejen jako tvůrce, ale i někoho, kdo jako řada doposud nezpracovaných stavitelů, podstatě ovlivnil a proměnil místo svého působení.

Jak bylo správně v nadpisu uvedeno, jedná se o citlivou dobu zásadních proměn stylových výrazů. I když sledovaný autor vytvořil jen několik staveb, možná právě proto je změna výtvarného pojetí během několika let velice dobře patrná.

První Saxovy stavby jsou budovány vesměs ve stylu neobaroka. K těmto stavbám by možná bylo potřeba více hledat jejich umělecká východiska. Autor uvádí tvorbu J. B. Alliprandiho. Domnívám se však, že zásadní je role F. Ohmanna, který výrazně propagoval vídeňskou tvorbu a zejména dekorativní motivy J. L. Hildebrandta (který ovlivnil i uvedeného Alliprandiho). Na Ohmannovu školu pak navázali další

architekti, kteří si v Čechách jistě povšimnuli díla K. I. Dientzenhofera, jenž zejména svými štíty a frontony, ale i řadou dalších prvků (např. portálová architektura jako taková) na Hildebrandta nesporně navazoval a jeho motivy dále rozvíjel.

Jestliže lze tyto Saxovy stavby považovat za dobový průměr dokládající obecně platný nárůst kvality objektů vznikajících mimo centra (a to díky sjednocené výuce architektů), projekty vily D. Lunzerové a jeho vlastní dům jsou skutečně unikátní. Zejména u vlastního domu bych upozornil ve zcela obecné rovině na okruh Wagnerovy a následně Hofmannovy tvorby. Je až neuvěřitelné, do jak kvalitních poloh místní autor v rámci těchto staveb dospěl. Zde by bylo žádoucí pokračovat v hledání možných inspirací, které stavby zařazují mezi skutečně pozoruhodné dobové projekty. Jejich nálezem i prvním ohodnocením Karel Hudeček obohatil naše poznání architektury dané doby. O to překvapivěji a možná až paradoxněji působí poslední poválečný Saxův návrh, kdy architekt lehce upouští svůj tvůrčí vrchol a snaživě se přiklání k dobovému výrazu národního (rondokubistického) stylu. Jakoby si kvalit svých dřívějších návrhů snad ani nebyl vědom (?).

Práce splnila zadání, kdy na příkladu nově objeveného autora zprostředkovala pohled na proměny architektury menšího města. Mimo to ale nálezem a zpracováním dvou objektů obohatila dobovou tvorbu o dva významné a nesporně pozoruhodné příklady (secesní) architektury.

Zajímavou a nesporně objevnou práci velice rád doporučuji k obhajobě.

V Praze, srpen 2015

Ing. Petr Macek, PhD.